

I N S T Y T U T   T U R Y S T Y K I

**III ZIELONOGÓRSKA
KONFERENCJA NAUKOWA**

(24 – 26 września 1973 r.)

na temat:

„MODEL WYPOCZYNKU I TURYSTYKI W PRL”

(sprawozdanie)

W A R S Z A W A   –   1 9 7 3   R.

III ZIELONOGÓRSKA KONFERENCJA NAUKOWA

(24 - 26 września 1973 r.)

na temat:

"MODEL WYPOCZYNKU I TURYSTYKI W PRL"

(sprawozdanie)

Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej

Pracownia Wydawnicza

ul. Merliniego 2a, tel. 44-61-67, 44-63-47

02-511 Warszawa

1826

Redaktor: Zbigniew Mikołajczak

Zielonogórska konferencja we wrześniu 1973 r. była trzecim z kolei spotkaniem na temat czasu wolnego przeznaczonego na wypoczynek po pracy i nauce, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki i rekreacji. Powtarzalność konferencji świadczy o nieustającym zapotrzebowaniu na wymianę myśli i doświadczeń pomiędzy teoretykami i praktykami w tej dziedzinie.

Zagwarantowanie w Konstytucji Polski Ludowej każdemu obywatelowi prawa do wypoczynku spowodowało rozwinięcie różnorodnych działań przez administrację państwową i gospodarczą, organizacje społeczne - przede wszystkim związki zawodowe oraz stowarzyszenia specjalistyczne. Działania te miały na celu pobudzanie społecznego zainteresowania racjonalną regeneracją sił i stałe zwiększanie możliwości wypoczynku w różnych formach.

Możliwości te wzrastały w miarę gospodarczego rozwoju kraju. Z biegiem lat potrzeby społeczne zaczęły przybierać rozmiary, którym nie mogły sprostać istniejące warunki ich zaspokajania. Zarysowujące się dysproporcje budziły niepokój różnych kręgów społecznych. Te niepokoje, poszukiwania dróg likwidacji dysproporcji, były napewno jednym z bodźców zorganizowania w lutym 1965 r. w Zielonej Górze pierwszej naukowej konferencji na temat wypoczynku po pracy i nauce. Patronowały tej konferencji związki zawodowe i GKKFiT, Polska Akademia Nauk, władze

partyjne i państwowe województwa zielonogórskiego. W przyjętych wnioskach zwracano uwagę na wzajemne zależności postępu społecznego i gospodarczego oraz wynikające z tego konsekwencje dla dziedziny czasu wolnego i wypoczynku, podkreślano potrzebę rozwinięcia odpowiednich badań naukowych i przekazywania ich wyników politycznym ośrodkom dyspozycyjnym. Wskazywano na konieczność podjęcia konkretnych prac nad programem perspektywicznym, właściwym zagospodarowaniem przestrzennym, kształceniem fachowych kadr, rozwojem usług itd. Już podczas pierwszej konferencji zielonogórskiej było oczywiste, że niewspółmierny do potrzeb społecznych jest nie tylko stan komunikacji i zagospodarowania turystycznego, nie tylko liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych, lecz także zakres i poziom zaawansowania badań naukowych.

Podczas następnej konferencji zielonogórskiej - w marcu 1969 r. - zaprezentowano dorobek naukowy i praktyczny szeregu wybranych dziedzin. Referaty, doniesienia, komunikaty miały charakter diagnostyczny. Wnioski z konferencji - podkreślające społeczny charakter kategorii czasu pracy i czasu wolnego - traktowały o problemach współczesnych i o przyszłości. Można uznać te wnioski za część zarysowującego się wówczas wyraźniej w naszym kraju nurtu uznawania społecznej przydatności prognozowania o charakterze interdyscyplinarnym.

Trzecia konferencja zielonogórska odbyła się w klimacie odmiennym, niż dwie ją poprzedzające. W klimacie realizacji uchwały VI Zjazdu PZPR, w której m.in. stwierdza się: "nauka powinna być jednym z głównych czynników, kształtujących oblicze naszego kraju. Jej rozwój musi odpowiadać dzisiejszym i przyszłym potrzebom społeczeństwa socjalistycznego w dziedzinie gospodarki, kultury, oświaty i warunków życia człowieka". W klimacie Roku Nauki Polskiej, jasno zarysowanych perspektyw rozwojowych i wyraźnie określonych zadań, mających na celu utrzymanie wysokiego tempa budownictwa socjalistycznej Polski. O dynamice postępu w nauce decydować będzie wewnętrzna spójność i drożność całego systemu tworzenia, przekazywania i stosowania wiedzy. Zespolecie pracy badawczej, działalności drożeniowej i funkcji edukacyjno-wychowawczej, w myśl przyjętych przez II Kongres Nauki Polskiej w czerwcu br. założeń: nauka - działanie - nauczanie, stanowić będzie zarówno o rozwoju samej nauki, jak i o umocnieniu jej wpływu na praktykę.

Wzajemna zależność postępu społecznego i gospodarczego jest dzisiaj faktem uznanym i konsekwentnie uwzględnianym. Najistotniejszym więc dla uczestników konferencji problemem była odpowiedź na pytanie, jak wpływać na postęp społeczny, by dynamizował on postęp gospodarczy, jak wykorzystać walory społeczne naszego ustroju i rewolucji naukowo-technicznej, by przyspieszyć budownictwo socjalistycznej Polski. O zadaniu tym tak mówił podczas II Kongresu Nauki Polskiej I Sekretarz KC PZPR

Edward Gierek: "misją socjalizmu w naszych czasach stało się ukształtowanie takiego modelu cywilizacji, który połączy wysoką dynamikę produkcyjną, szybki postęp nauki i ugruntowany dobrobyt z aktywnością człowieka, ze spełnieniem jego humanistycznych dążeń. Na tym polega istotna treść sojuszu klasy robotniczej i inteligencji - sojuszu nauki i pracy".

Niniejsze sprawozdanie z III Zielonogórskiej Konferencji Naukowej prezentuje jej dorobek w syntetycznym skrócie. Była to konferencja organizowana przy czynnym udziale zespołu pracowników Instytutu Turystyki, istniejącego zaledwie od 1972 roku. Dorobek i doświadczenia dotychczasowych konferencji pozwalają planować zorganizowanie IV Zielonogórskiej Konferencji Naukowej na temat wypoczynku po pracy i nauce w 1975 r.

I

III Zielonogórska Konferencja Naukowa odbyła się w gmachu Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze w dniach 24 - 26 września 1973 r.

Konferencji patronowali:

- Władysław Kruczek	- Przewodniczący Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- Wincenty Kawalec	- Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych,
- Bolesław Kapitan	- Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki,
- Mieczysław Hebda	- I Sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Zielonej Górze,
- Jan Lembas	- Przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Zielonej Górze

Konferencji przewodniczyli:

- Mirosław Orłowski	- Profesor Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie,
- Jerzy Sierpiński	- V-dyrektor Instytutu Turystyki,
- Bolesław Libicki	- Konsultant Zakładu Ekonomiki Instytutu Turystyki.

Organizatorzy Konferencji:

- Instytut Turystyki,
- Centralna Rada Związków Zawodowych, Rada Związkowej Kultury Fizycznej i Turystyki,
- Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, Wojewódzki Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki w Zielonej Górze,
- Lubuskie Towarzystwo Naukowe

Przebieg obrad Konferencji

24.IX.1973 r.

Prof. dr hab. Mirosław Orłowski dokonał otwarcia Konferencji z udziałem ponad 160 fachowców z całego kraju. Przemówienia powitalne wygłosili: Jan Lembas - Przewodniczący Prezydium WRN w Zielonej Górze, Stanisław Lewandowski - Sekretarz Centralnej Rady Związków Zawodowych i Stanisław Ostrowski - Dyrektor Departamentu Turystyki GKKFiT.

Prof. dr hab. Zygmunt Filipowicz - Dyrektor Instytutu Turystyki - zagał obrady na temat modelu wypoczynku i turystyki w PRL w perspektywie roku 2000.

Dyskusję "Okrągłego stołu" zagał dr Jerzy Sierpiński. Uczestniczyli w niej: prof. dr hab. Mirosław Orłowski - Szkoła Główna Planowania i Statystyki, doc. dr Roman Peretiatkowicz - kierownik Pracowni Instytutu Turystyki w Krakowie, doc. dr hab. Bolesław Libicki - konsultant Zakładu Ekonomiki Instytutu Turystyki, mgr Zygmunt Skórzyński - kierownik Pracowni Kultury Czasu Wolnego Instytutu Turystyki, mgr Andrzej Netzel - przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego w Zielonej Górze, mgr Włodzimierz Wilczek - przewodniczący Rady Związkowej Kultury Fizycznej i Turystyki CRZZ.

Obrady w sekcjach prowadzili: w sekcji I - poświęconej problemom społeczno-ekonomicznym - dr Jerzy Sierpiński, w sekcji II rozpatrującej problemy zagospodarowania przestrzennego - doc. dr hab. Bolesław Libicki.

Wyłoniono komisję wnioskową w składzie: doc. dr hab. Jerzy Wolski - przewodniczący oraz członkowie: dr T. Chudoba, dr A. Kornak, doc. dr hab. B. Libicki, mgr Z. Mikołajczak,

mgr R. Przybyszewska-Gudelis, mgr J. Pac, dr M. Szpecht,
mgr M. Wasiak.

25.IX.1973 r.

W toku obrad plenarnych zaprezentowano następujące referaty:

- Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku w Chorzowie - modelowy ośrodek wypoczynku po pracy - mgr Bonifacy Gajdzik, mgr Maria Suboczowa,
- Studium programowo - przestrzenne międzydzielnicowego rejonu wypoczynkowego Skarpy Puławskiej w Warszawie - mgr inż. arch Krystyna Janikowska,
- Bory Tucholskie jako przykład regionu turystycznego o zróżnicowanych funkcjach - mgr inż. arch. Romana Przybyszewska-Gudelis,
- Model społeczno - przestrzenny wypoczynku w aglomeracji na przykładzie G.O.P. - mgr inż. arch. Wojciech Armata,
- Model zagospodarowania turystycznego Ziemi Górskich na przykładzie Śnieżnika - mgr inż. arch. Bolesław Kubicz.

W dyskusji zabrali głos: Julita Turczynowicz, Henryk Moroz, Zbigniew Krasnodebski, Lech Dębski, Bolesław Kubicz, Andrzej Ziemilski, Tadeusz Chudoba, Jan Pac, Michał Stalski, Zdzisław Wyżga, Zygmunt Skórzyński, Regina Pawuła, Zbigniew Czapliński, Wojciech Armata.

Komisja wnioskowa przedstawiła projekt wniosków, które zostały przyjęte.

Podsumowania obrad dokonał prof. dr Zygmunt Filipowicz, a następnie przewodniczący prof. dr Mirosław Orłowski uznał III Zielonogórską Konferencję Naukową za zakończoną.

Imprezy towarzyszące Konferencji

Z okazji Konferencji zostały przygotowane następujące wystawy:

1. Ekspozycja dorobku wydawniczego organizacji społecznych i instytucji zajmujących się wypoczynkiem i turystyką, a mianowicie: PTTK, Wydawnictwo ZHP - "Horyzonty", Instytut Wydawniczy CRZZ, PTSM, TKKF, SZSP, ZSMW. Oddzielne stoiska prezentowały dorobek wydawniczy Instytutu Turystyki, byłej Katedry Turystyki AWF oraz wydawnictwa poświęcone Ziemi Lubuskiej.

2. Ekspozycja rozwiązań przestrzennych. Składały się na nią plansze przykładowych rozwiązań przestrzennych, prezentowanych w drugim dniu obrad oraz makiety projektów obiektów hotelowych i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych na terenie Ziemi Lubuskiej.

W trzecim dniu Konferencji odbyła się wycieczka studyjna po ośrodkach turystycznych woj. zielonogórskiego i rejonach przygranicznych N.R.D.

Pełne sprawozdanie z III Zielonogórskiej Konferencji Naukowej na temat wypoczynku po pracy i nauce ukaże się nakładem Rady Kultury Fizycznej i Turystyki CRZZ oraz Instytutu Turystyki w publikacji Instytutu Wydawniczego CRZZ.

II

Z zagajenia Konferencji przez prof. dr hab.
Miroslawa Orłowskiego

Nowoczesna metodologia nauk, obok podziału na poszczególne dyscypliny, zna i ostatnio szczególnie rozwija badania międzysektorowe i interdyscyplinarne. Badania tego rodzaju ze sfery granicznej różnych nauk - są dlatego tak ważne, że stwarzają multiplikator, mnożnik twórczości, zajmują się badaniem problemów z pogranicza różnych nauk, wykorzystując wyniki różnych dyscyplin. Problematyka turystyki jest właśnie najlepszym przykładem badań interdyscyplinarnych, a mianowicie ekonomii, statystyki, rachunkowości, finansów, prawa, socjologii, medycyny i innych. Każda nauka najbardziej rozwija się badając problemy graniczne z innymi dyscyplinami. Każda nauka, również i nauka o turystyce, bada to co było, to co jest i to co będzie. Każda bowiem nauka musi wybiegać śmiało w przyszłość.

Z tego względu Instytut Turystyki opracował wieloletni program prac badawczych. Właśnie dlatego tematem III Zielonogórskiej Konferencji jest problem modelu wypoczynku po pracy.

Z przemówienia przewodniczącego Prezydium
WRN w Zielonej Górze - Jana Lembasa

Po raz trzeci, a więc niejako już tradycyjnie spotykają się na Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze ludzie nauki, różnych dziedzin i ośrodków naukowych kraju, aby zająć się jakże ważnymi ze społecznego punktu widzenia problemami wypoczynku po pracy i nauce. W tym roku tematyka ukierunkowana jest na sprawy turystyki w perspektywie 2000 roku.

Pragnę w imieniu politycznych i administracyjnych władz wojewódzkich oraz własnym serdecznie podziękować organizatorom Konferencji, za inicjatywę jej zwołania do Zielonej Góry właśnie na uroczyste "Dni" tego miasta, a także wyrazić uznanie za podjęcie zagadnień o tak doniosłym znaczeniu dla wszystkich obywateli naszego kraju oraz dla gospodarki narodowej.

Pragnę ponadto podkreślić jeszcze jeden ważny aspekt rozpoczynającej się w dniu dzisiejszym Konferencji, a mianowicie ten, że odbywa się ona w "Roku Nauki Polskiej".

Główne zainteresowanie uczestników Konferencji skupione na poszukiwaniu optymalnego modelu wypoczynku po pracy i nauce, nie może być rozpatrywane jako działanie samodzielne, orderwane od całokształtu procesów zachodzących w naszym kraju. Wynika ono z ogólnej strategii i nakreślonych celów społecznych oraz ścisłego powiązania z warunkami i możliwościami ekonomicznymi kraju.

Rośnie aktywność społeczna, polityczna i gospodarcza. Równocześnie poprawie ulegają warunki codziennego życia i pracy, wzrastają dochody realne ludności i globalny dochód narodowy. Poszerza się różnorodność zorganizowanych form wypoczynku i turystyki, wzrasta udział we wczasach pracowniczych, wycieczkach krajoznawczych i zagranicznych, koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży.

Rzecz oczywista, że społeczne zapotrzebowanie na różne formy wypoczynku, zwłaszcza dla mieszkańców wielkich aglomeracji miejsko-przemysłowych - będzie coraz szybciej wzrastać.

Istotnym zadaniem Konferencji staje się wyznaczenie wzorców racjonalnego wykorzystania czasu wolnego, który w miarę rozwoju ekonomicznego kraju, szerszego wprowadzenia do produkcji mechanizacji i automatyzacji będzie ulegał w przyszłości stopniowemu zwiększeniu.

Optymalne zag

Na rozwiązanie czeka cały kompleks zagadnień związanych z budownictwem turystyczno-wypoczynkowym, z rolą i zadaniami turystycznych organizacji społecznych, z przygotowaniem kadr turystycznych, a także olbrzymi zespół spraw związanych z wyjazdową i przyjazdową turystyką zagraniczną.

I my na Ziemi Lubuskiej notujemy wyraźne ożywienie ruchu turystycznego i zapotrzebowanie na wszelkie z nimi związane usługi.

Ziemia Lubuska jest regionem posiadającym wszystkie warunki sprzyjające rozwojowi turystyki i wypoczynku, dlatego pragnę wyrazić głębokie przekonanie, że rezultaty konferencji pomogą nam do ich racjonalnego zdyskontowania w interesie dalszej aktywizacji także i naszego województwa.

Z przemówienia Sekretarza Centralnej Rady
Związków Zawodowych - Stanisława Lewandowskiego

Ogólnopolska konferencja naukowa poświęcona problemom wypoczynku po pracy i nauce, po raz trzeci zgromadziła na gościnnej Ziemi Lubuskiej przedstawicieli nauki i działaczy, teoretyków i praktyków, aby skupić ich uwagę na doniosłych społecznie problemach modelu wypoczynku i turystyki.

Temat ten jest logiczną kontynuacją poprzednich konferencji, stanowi przejście od wstępnych, ogólnych rozważań na płaszczyznę konkretnych propozycji modelowych. Powiedziałem o wewnętrznej logice kolejnych konferencji przechodzących od tego, co ogólne i fragmentaryczne zarazem, do tego, co konkretne i kompleksowe. Istotniejszy jest jednak inny, silniejszy związek logiczny tego przedsięwzięcia, mianowicie związek podejmowanej na obecnej konferencji problematyki z dokonaniem i zamierzeniami w życiu gospodarczo-społecznym naszego kraju.

Na VI Zjeździe Partii powiedziane zostało, że wszystko co zamierzamy osiągnąć w sferze gospodarki - a osiągnęliśmy już niemało - będziemy robić z myślą o społecznych efektach tych przedsięwzięć. Znane hasło "przez ludzi do ludzi", stało się dla nas wszystkich praktycznym problemem, miarą politycznej słuszności każdej decyzji ekonomicznej i każdej konstrukcji planistycznej.

Zerwaliśmy ostatecznie z praktyką jałowego wyczekiwania na to, że w nie określonej bliżej przyszłości, osiągniemy taki stan nasycenia technicznego i materialnego produkcji, który samoczynnie niejako pozwoli zaspokoić wszystkie potrzeby socjalne. Podjęta została aktywna, ofensywna polityka społeczna, której założenia i cele determinują wszystkie plany i zamierzenia ekonomiczne. Celem tej polityki jest człowiek i jego dobro.

Oznacza to, że czynnikiem ostatecznym, decydującym o rzeczywistości naszych ambitnych zamierzeń w rozwoju gospodarczym i podnoszeniu poziomu życia, jest i będzie w przyszłości jakość zasobów ludzkich. Jakość ta jest zaś funkcją poziomu oświaty, kultury, zdrowotności, elementarnego komfortu pracy i wypoczynku.

Dlatego właśnie związki zawodowe kierując się programową zasadą jedności i współzależności spraw produkcji, bytu i socjalistycznego wychowania, uważają problematykę wypoczynku za jeden z głównych nurtów swojej działalności w społecznej służbie ludziom pracy. Dlatego właśnie kładziemy nacisk szczególny na tworzenie optymalnych warunków programowych, materialnych i organizacyjnych dla rozwijania różnych form wypoczynku po pracy i nauce. Jest bowiem sprawą bezsporną, że właściwe zapewnienie wypoczynku wywiera już, i wywierać będzie jeszcze silniej, wpływ na dokonywane się obecnie i w przyszłości przemiany społeczno-gospodarcze i kulturalne, na tempo tych przemian, na ich rezultaty.

35% ludności uczestniczącej w wyjazdach urlopowych, ma w roku 1990 wzrosnąć do przeszło 70%, a zatem osiągnąć stan pełnego zaspokojenia potrzeb turystyczno-wypoczynkowych społeczeństwa.

Przewidujemy, że do roku 1990 udział wydatków w budżetach domowych na turystykę i wypoczynek zwiększy się 2-krotnie, a zatem przekroczy dosyć wyraźnie wskaźnik 10%.

Ogólnie rzecz biorąc - i to jest bardzo istotne - turystyka, obok motoryzacji i kultury, ma być jednym z podstawowych nośników nowoczesnej konsumpcji społeczeństwa. Oczywiście, na organizatorów turystyki nakłada to tym większe, nie tylko ilościowe ale i jakościowe obowiązki.

Z przemówienia zagajającego dyrektora Instytutu Turystyki - prof. dr hab. Zygmunta Filipowicza

Specyfiką III Konferencji jest próba poszukiwania rozwiązań modelowych. Po okresie trudnego ich wdrażania do codziennej praktyki, służyć będą człowiekowi pracy "twórcy dóbr i włodarzowi Ojczyzny".

Wprowadzenie rozpoczynam przekazaniem, czy jakby powtórzeniem kryteriów wiodących. Określają one docelowy sens pracy i naszego uczestnictwa w rozwiązywaniu trudnych zagadnień społecznych naszego kraju. Poważnym ich składnikiem jest i być musi zespół problemów związanych z wypoczynkiem sprzyjającym rozwojowi człowieka, regeneracji jego sił fizycznych i psychicznych.

Oto ważne dla nas miary odniesienia:

- Uchwałą VI Zjazdu PZPR uznało społeczeństwo za program całego Narodu, przedstawiciele całego społeczeństwa brali bowiem udział w dyskusji nad wytycznymi do tej uchwały.

spraw fizjologii żołądka, snu i techniki pokonywania przestrzeni.

W poszukiwaniach modelowych chodzi nam o organiczne splecenie obu sfer życia: materialnej i duchowej, o uwzględnienie obu punktów widzenia, o stosowanie dwoistych kryteriów. Takie podejście pozwoli nam stworzyć i doskonalić harmonijny model wypoczynku i turystyki, w którym humanizujące wartości turystyki będą wsparte przyjemnościami płynącymi z coraz wyższych standardów materialno-cywilizacyjnych i nowocześnie sprawnej techniczno-organizacyjnej bazy bytowej turystyki.

Hasło zbudowania "drugiej Polski" obejmuje oczywiście i turystykę. Nie może to jednak oznaczać zwykłego, ilościowego pomnożenia hoteli, gospód i autokarów turystycznych. Druga, a jakościowo lepsza i nowocześniejsza, wszechstronnie piękniejsza, nie tylko w sensie standardów technicznych i sprawności systemu usług, ale w sensie zespolenia - w odpowiednich proporcjach - funkcji rekreacji i wypoczynku z twórczym oddziaływaniem na serca i myśli, na umysły i charaktery, wiedzę i zainteresowania turysty.

Studium nad prognozą turystyczną, nad przestrzennym, turystycznym zagospodarowaniem kraju, nad dynamiką ruchu turystycznego i środków na jego dokonywanie, towarzyszyć będą rozważania nad dynamiką czasu wolnego i jego treściowo-programowym zagospodarowaniem.

W czasie I i II Konferencji wypowiadali się w tym przedmiocie naukowcy. Oto wybrany fragment:

"Epoka przemysłowa, w której żyjemy - epoka - powiedziałbym, hipercywilizacji technicznej, nasuwa jeszcze inne pytanie. A mianowicie, czy te wszystkie zdobycze i dobrodziejstwa techniki, coraz większy komfort, coraz lepsze warunki bytowe, przyspieszenie i ułatwienie komunikacji, rozwój radia, łączności telefonicznej, telewizji, komunikacji lotniczej itd., czy te wszystkie osiągnięcia dzisiejszej epoki istotnie przysparzają szczęśliwości

ludziom? Czy nie musimy jednak zastanowić się nad bilansem pomiędzy osiągnięciami techniki a wpływem tych osiągnięć na biospołeczną naturę ludzką? ".

III

Z referatu wprowadzającego - Zygmunta Filipowicza
i Zygmunta Skórzyńskiego - pt.:

MODEL WYPOCZYNKU I TURYSTYKI W PRL W PERSPEKTYWIE ROKU 2000

Zarys tez ogólnych

A. Założenia do studiów nad modelami wypoczynku i turystyki

A/1 - Programowanie, planowanie i organizowanie wypoczynku i turystyki musi być - w coraz większym stopniu - opierane na:

- a) znajomości praw naukowych, rządzących kompleksem zależnych wzajemnie zjawisk, a odkrywanych w obrębie poszczególnych dyscyplin i w strefach interdyscyplinarnych,
- b) na rozbudowanych, pogłębianych i weryfikowanych permanentnie analizach diagnostycznych,
- c) na dynamicznym systemie weryfikowanych periodycznie prognoz.

Uwaga: Charakterystycznym dla stanu naszej wiedzy i nauki dotychczasowej jest brak prób zbudowania kompleksowej teorii czasu wolnego, wypoczynku i turystyki. Próby opartej na uporządkowanym systemie praw naukowych. Jest to jedna z przyczyn aktualnie krytycznej sytuacji zarówno w sferze zjawisk i procesów społecznych, jak i w sferze warunkującej je infrastruktury i bazy materialnej.

w różnych środowiskach naukowych i w poglądach różnych ekspertów z opiniami bardzo kontrowersyjnymi. Lansowany przede wszystkim przez reprezentantów wiedzy o polityce społecznej – kierunek powszechnego wprowadzenia systemu 5-dniowego tygodnia roboczego, weryfikuje się w wynikach socjologicznych studiów prognostycznych z wielkimi trudnościami. Wnioski płynące z tych studiów skłaniają do wielkiej ostrożności w wyborze właściwego systemu. Nadmierny rozwój planowanego systemu krótkiego tygodnia roboczego i długiego weekendu w warunkach skupionych układów urbanistycznych w miastach i aglomeracjach miejskich – sprzyjających masowemu powstawaniu osiedli domków wypoczynkowych, doprowadzić może – w świetle doświadczeń zagranicznych – do niekorzystnych zniekształceń w kulturze czasu wolnego i wypoczynku.

Polegać one mogą na:

- a) ograniczeniu zakresu tzw. uczestnictwa w treściach i wartościach kultury, przede wszystkim w zasięgu oddziaływania telewizji, radia i prasy;
- b) ograniczeniu zjawisk integracji społecznej i uczestnictwa w życiu publicznym;
- c) ograniczeniu możliwości integracji życia rodzinnego, względnie na konflikcie pomiędzy krótkim tygodniem roboczym, a krótkim tygodniem szkolnym;
- d) ograniczeniu możliwości codziennej regeneracji sił;
- e) masowym kształtowaniu się wzrostu wypoczynku pasywnego, zarówno po długim dniu roboczym w zasadniczym miejscu zamieszkania, jak i po krótkim tygodniu roboczym, a w ramach własnego podmiejskiego domku wypoczynkowego.

C/8 – W związku z tym plan ewentualnego wprowadzenia systemu 5-cio dniowego tygodnia roboczego w szerokiej skali społecznej, powinien być uwarunkowany co najmniej dwojako:

wy

IV

Z obrad sekcji:

Sekcja I - Zagadnienia społeczne i ekonomiczne

Referaty:

doc. dr Roman Peretiatkowicz	- Ekonomiczne aspekty wypoczynku po pracy
dr Teresa Wolańska	- Turystyka i rekreacja
mgr Henryk Białczyński	- Problem programowania czasu wolnego ludności
mgr Stanisław Ostrowski	- Rola państwa w rozwoju turystyki i wypoczynku
dr Ryszard Marek Szpecht	- Rola związków zawodowych w kształtowaniu modelu wypoczynku aktywnego po pracy
mgr Andrzej Netzel mgr Mieczysław Waslak	- Model organizacyjny wypoczynku w województwie zielonogórskim
mgr Władysław Trybus	- Główne zadania i kierunki działania resortu oświaty i wychowania w zakresie krajoznawstwa i turystyki młodzieży
dr Czesława Skrudlik	- Analiza systemu wczasów dla dzieci i młodzieży
dr Tadeusz Chudoba	- Kulturowe aspekty turystyki

mgr Edward Gąsior
mgr Krystyna Nahorska
mgr Andrzej Netzel

- Koncepcja rozmieszczenia bazy rekreacyjnej w strefie wypoczynkowej Zielonej Góry oraz wskazania programowe do zagospodarowania miasta, jako ośrodka krajoznawczego, do roku 1990.

Prawie wszystkie referaty opublikowano przed III Zielonogórką Konferencją w zeszytach nr 4 - 5 i 6 "Biuletynu Informacyjnego" Instytutu Turystyki.

U C H W A Ł A

III ZIELONOGÓRSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ

n.t.: „MODELU WYPOCZYNKU PO PRACY I NAUCE”

24 - 26 września 1973 r.

